

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/44

KARAR NO : 1985/79

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla bağlantılı olan suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar: Kürşat Kaplan, Nurettin Aldemir, Sıddık Taştan, Celalettin Tamer, Fuat Eraslan, Zeki Aslan

O L A Y : 16.9.1977 günü sanıkların sağ ves sol görüş ayrılığı bulunan iki karşıt grup halinde siyasal-ideolojik nedenle çatıştıkları ve sanıklardan Kürşat Kaplanın tabanca ile rastgele ateş etmesi sonucu Apdurrahman Polat ve Aydın Bozdağ'ın yaralandığı, sanık Nurettin Aldemir'in bıçakla Kürşat Kapla'nı yaraladığı, Kürşat Kapla'nın da çeşitli yerlerinden yara aldığı, sanık Nurettin Baysut'un ve Nurettin Aldemir'in de Sıddık Taştan'ın da olayda yaralandıkları, ancak bu yaraların kimin tarafından ikâ edildiği belli olmadığı ve sanık Nurettin Baysut'un kavgadan sonra kaçarken tabanca ile yakalandığı, Sıddık Taştan'ın da fiilen kavgaya katıldığı ve diğer sanıkların yaralama ile sonuçlanan kavgaya dahil olup, el uzattıkları ileri sürülerek, sanık Kürşat Kapla'nın TCK'nun 456/2., 457/1., (iki kez) ve 6136 sayılı Kanu'nun 13., Nurettin Aldemir'in 456/4., 457., Nurettin Baysut'un 464/2-4., ve 6136 sayılı Yasa'nın 13., Sıddık Taştan'ın 464/2-4 Apdurrahman Polat, Aydın Bozdağ, Celalettin Tamer, Fuat Eraslan, Abdülbaki Alpaslan, Zeki Aslan ve Kenan Aras'ın TCK'nun 646/3., madde ile tecziyeleri istemiyle Ağrı C. Savcılığı'nın 2.10.1978 gün, 147 sayılı iddianamesiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Ağrı Asliye Ceza Mahkemesi, 22.10.1979 gününde, esas 1978/214, karar 1979/192 sayı ile; sanıklardan Kürşat Kapla'nın eyleminin öldürmeye teşebbüs ve sanık Nurettin Aldemir dışındaki diğer sanıkların da öldürmeye teşebbüs niteliğindeki kavgaya el uzatmak niteliğinde olabileceğinden dosyanın görevli ağır ceza mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Ağrı Ağır Ceza Mahkemesi, 28.5.1980 gününde, esas 1979/290, karar 1980/47 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bu karar üzerine dosya kendisine gelen Erzurum 9. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanı 22.12.1980 gününde, 1797 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânın-

dan üç aydan önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülen davalarla bağlantılı olmadığı nedeniyle dosyayı ağır ceza mahkemesi'ne iade etmiştir.

Ağrı Ağır Ceza Mahkemesi,davayı yeniden 1981/1 esas sayısına kaydederek duruşmaya bir süre devam etmiş ve 18.9.1984 gününde,esas 1981/1,karar 1984/149 sayı ile yargılamanın durdurulmasına ve dosyanın gereği için sıkıyönetim askeri mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Erzurum-Ağrı-Kars-Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 27.2.1985 gününde,1984/184 esas sayı ile sanıklardan Nurettin Baysut,Apdurrahman Polat,Aydın Bozdağ,Kenan Aras ve Apdülbaki Alpaslan haklarında halen mahkememizde TCK'nun 125., ve 149. maddeler uyarınca tecziyeleri istemiyle kamu davasının derdest olduğu görüldüğünden bu sanıklar hakkındaki davanın tefriki ile Mahkememiz'in 1984/85 esas sayılı dava dosyasıyla birleştirilmesine,diğer sanıklar Kürşat Kaplan-Nurettin Aldemir-Sıddık Taştan-Celalettin Taner,Fuat Eraslan-Zeki Aslan haklarında sıkıyönetim savcılığı ya da askeri mahkemesinde bir soruşturma veya dava dosyası bulunmadığından ve atılı suçlar sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlendiğinden bu sanıklara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği kanısına varıldığını)belirterek 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmasına karar vermiş ve dosya Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 6.3.1985 gün,405 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Mebrure Gözdemir,A.Mazhar Akman,Cezmi Elgin,Necati Karakış ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 22.4.1985 günlü toplantıda,geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı ~~İsmet Köker~~ Dinçer Özbilgin ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar Ağrı ilinde 20.4.1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan önce 16.9.1977 günü işlenmiştir.

Bu suçlar siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Herne kadar dava konusu suçlar,sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlendiğinden 1402 sayılı Yasa'nın 13/a. maddesi kapsamı dışında kalmakta ise de Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin başvuru kararında açıkça belirtil-

diği üzere haklarında başvuru kararı verilen sanıklarla birlikte aynı dava dosyasında ve aynı olay nedeniyle sanık Nurettin Baysut, Apdurrahman Polat, Aydın Bozdağ, Abdülbaki Alpaslan ve Kemal Aras haklarında sıkıyönetim askeri mahkemesinde 1984/85 esas sayısında kayıtlı derdest dava bulunduğu anlaşılmasına göre, ceza muhakemeleri usulü kanununun 3., ve 353 sayılı Askeri Yargılama Usulü Kanunu'nun 18. maddelerinde belirtilen bağlantı olayda mevcut olduğundan 1402 sayılı Yasa'nın 13/b. maddesindeki organik ve örgütsel somut bağlantı bulunması koğu lu gerçekleşmektedir.

Bu nedenlerle davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi ve Erzurum-Ağrı-Arvin-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde üzülmesi gerektiğine, bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin başvurusu'nun reddine 22.4.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Bařkan

Servet Tüzün

ye

Y. İsmet Ayer

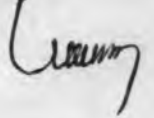
ye

Mebrre Gözdemir

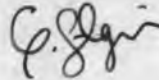
ye

A. Mazhar Akman

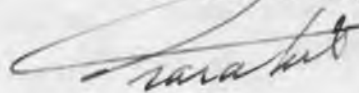
ye

Cezmi Elgin

ye

Necati Karakış

ye

Muammer Akst

G/T